

8. april 2015

J.nr. 2014-7255

AREK/mgl/mum

NOTAT

Resumé og kommentarer til høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af udlændingeloven og lov om ferie (Udmøntning af aftalen om en bedre au pair-ordning m.v.)

1. Indledning

Høringsnotatet angår lovforslag om ændring af udlændingeloven og lov om ferie (Forbedring af reglerne på au pair-området m.v.)

Lovforslaget blev sendt i ekstern høring den 4. februar 2015 med frist til den 26. februar 2015.

Lovforslaget har været til høring hos følgende myndigheder, organisationer m.v.:
Advokatsamfundet, Au Pair Network, Børnerådet, Børns Vilkår, Center for Frivilligt Socialt Arbejde (CFSA), Center mod Menneskehandel, DA, Danske Advokater, Dansk Missionsråd, Den Katolske Kirke i Danmark, FOA, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, FriSe, Frivilligrådet, Frivilligt Forum, Færøernes Landsstyre, Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre), Indvanderrådgivningen, Institut for Menneskerettigheder, Kirkernes Integrationstjeneste, KL, Københavns Byret, LO, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Red Barnet, Rigspolitiet, Udlændingenævnet.

Følgende har afgivet høringssvar:

Advokatsamfundet, Børnerådet, FOA, Center for Frivilligt Socialt Arbejde (CFSA), Center Mod Menneskehandel, DA, Danske Advokater, Indvanderrådgivningen, Institut for Menneskerettigheder, KL, LO, Rigspolitiet, Udlændingenævnet.

Følgende har afgivet høringssvar men ikke haft bemærkninger til lovforslaget:

Advokatsamfundet, Center Mod Menneskehandel, DA, KL, Rigspolitiet, Udlændingenævnet.

Præsidenten for Vestre Landsret og Præsidenten for Østre Landsret har ikke ønsket at udtale sig om lovudkastet.

De modtagne høringssvar vedlægges.

Nedenfor gennemgås de indkomne høringssvar så vidt muligt opdelt efter den struktur, der er i lovforslagets almindelige bemærkninger. Under hvert emneområde angives de enkelte myndigheders og organisationers hovedsynspunkter samt Beskæftigelsesministeriets kommentarer hertil.

Der er ikke udarbejdet kommentarer til de bemærkninger, der ikke direkte vedrører lovforslaget.

Såfremt de indkomne høringssvar har givet anledning til ændringer i lovforslaget, er det anført i hvilket afsnit ændringerne er indarbejdet.

2. Generelle bemærkninger

Indvanderråd anfører at kunne tilslutte sig de hårdt tiltrængte forbedringer på au-pair området.

Børnerådet tilslutter sig aftalepartierne ønske om at forbedre forholdene for au pair-personer i Danmark og finder forslagets enkelte elementer hensigtsmæssige i den henseende.

FOA hilser som fagforening for au pair, og med de erfaringer FOA har på området, samlet set de foreslåede forbedringer velkommen. FOA finder det positivt, at værtsfamilien skal betale flybilletten for au pair-personen både ud og hjem, at der kommer mere fritid samt en klarere opdeling mellem arbejdstid og fritid, og at au pair-personens lommepenge fremover skal indbetales på en bankkonto. FOA finder det endvidere positivt, at opsigelsesvarslet fra værtsfamiliens side forlænges, og at der gives ferie med løn, efterhånden som den optjenes. FOA mener, at det er godt, at der indføres kontrol med rekrutteringsbureauer. FOA mener, at det er forbedringer, der vil afhjælpe væsentlige udfordringer for au pair-personer. FOA hilser det endelig meget velkomment, at lommepengebeløbet hæves, og at gravide nu får bedre beskyttelse.

LO hilser overordnet set de foreslåede forbedringer af au pair-ordningen velkomne. LO mener, at det er positivt, at lommepengebeløbet hæves, at au pair-personer får ud- og hjemrejse betalt af værtsfamilien, mere fritid, en klarere opdeling af arbejdsugen i henholdsvis arbejde og fritid, og ferie med løn efterhånden som ferien optjenes. LO mener også, at det er positivt med en øget gennemsigtighed og beskyttelse af au pair-personer, der venter barn.

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at regeringen ønsker at give au pair-personer i Danmark bedre vilkår gennem ”Aftale om en bedre au pair-ordning”, hvoraf dele af aftalen udmøntes i det foreliggende udkast til forslag til ændringer af udlændingeloven og ferieloven. Instituttet bemærker i den forbindelse, at de i deres statusrapport for 2013 anbefalede, at Danmark foretager en revision af au pair-ordningen med henblik på at undgå udnyttelse og sikre overholdelse af au pair-personers rettigheder og for at sikre klarhed i reglerne.

Kommentar: Beskæftigelsesministeriet har noteret sig de fremførte synspunkter.

3. Bedre vilkår for au pair-personer

3.1 Mulighed for frivilligt arbejde under au pair-opholdet

Center for Frivilligt Socialt Arbejde (CFSA) bemærker, at principielt kan alle, der legalt opholder sig i Danmark deltage i legale aktiviteter – herunder frivilligt arbejde. CFSA finder det dog relevant, at det af lovforslaget positivt fremgår, at udlændinge med opholdstilladelse kan udføre frivilligt arbejde i Danmark. CFSA bemærker, at en tilkendegivelse heraf er i god overensstemmelse med ønsket om at øge det frivillige engagement i landet, bl.a. jf. regeringens initiativer om at gøre det lettere at være frivillig. CFSA formoder, at lovforslaget med de ledsagende be-

mærkninger vil bidrage til inklusion af målgruppen i konferencer, kompetenceudvikling m.v., der er dedikeret til den frivillige verden.

CFSA anbefaler, at der foretages en forenkling af teksten i bemærkningerne, punkt 3.2.1.2. CFSA anfører i den forbindelse, at der ikke er behov for at indskrive særlige begrænsninger i målgruppens muligheder for at udføre frivillige opgaver. CFSA finder, at den nuværende formulering skaber en ny barriere i form af umiddelbare vanskeligheder ved at afgøre om det frivillige arbejde falder inden- eller udenfor særreglen. CFSA finder endvidere, at lovforslaget og den øvrige tekst i bemærkningens afsnit 3.2.1.2. fastslår, at målgruppen kan udføre frivilligt arbejde inden for den stående definition og forståelse af frivilligt arbejde. Derved mener CFSA, at målgruppen underlægges de samme aktivitetsbegrænsninger som andre frivillige – herunder at arbejde, der udføres med kommercielt formål, ikke betragtes som frivilligt arbejde.

Kommentar: Det bemærkes, at det fremgår af udlændingelovens § 13, at udlændinge skal have arbejdstilladelse for at tage lønnet eller ulønnet beskæftigelse. Det bemærkes herudover, at det er afgørende, at det ulønnede frivillige arbejde ikke må erstatte lønnet arbejdskraft, og det vurderes derfor nødvendigt i bemærkningerne at præcisere, at det ulønnede frivillige arbejde skal være en del af organisationens eller foreningens kerneopgave.

Institut for Menneskerettigheder fremhæver, at en au pair-person, i henhold til udkastets § 9 j, stk. 11, kan udføre ulønnet frivilligt arbejde. Institutet finder dette forslag positivt og bemærker i den forbindelse, at det frivillige arbejde ikke berører det tidsrum, hvor denne skal udføre pligter for værtsfamilien. Institutet finder det vigtigt, at den enkelte au pair-person har mulighed for forinden påbegyndelse af et frivilligt arbejde at tilegne sig viden om, præcis hvilket frivilligt arbejde den pågældende kan tage, uden at dette får konsekvenser for au pair-personen. Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at det sikres, at au pair-personen har adgang til klare informationer om, hvilken form for frivilligt arbejde denne kan indgå i.

Kommentar: Rammerne for det frivillige arbejde er beskrevet i lovforslagets afsnit 3.2.2. Det fremgår således, at en au pair-person kan udføre ulønnet frivilligt arbejde inden for f.eks. sundhedsområdet, det sociale område eller idræts- og fritidsområdet. Det er endvidere præciseret, at der f.eks. kan være tale om ulønnet frivilligt arbejde i en humanitær hjælpeorganisation, et spejderkorps, en idrætsforening, en misbrugsforening, en patientforening, en besøgstjeneste, en flygtningeorganisation eller en sogneforening. Herudover fremgår det, at det ulønnede frivillige arbejde skal være en del af organisationens eller foreningens kerneopgave, at arbejdet tidsmæssigt skal stå i rimeligt forhold til udlændingens pligter ved værtsfamilien, og at det ulønnede frivillige arbejde ikke må erstatte lønnet arbejdskraft.

Det bemærkes i øvrigt, at det af aftalen om en bedre au pair-ordning fremgår, at den nuværende information på au pair-området skal forstærkes over for både værtsfamilier og au pair-personer. Det nuværende informationsmateriale til au pair-personer og værtsfamilier vil derfor blive opdateret og udbygget.

3.2 Bedre sikring af retten til ferie

FOA og LO finder, at de foreslåede ændringer af ferieloven lægger op til en forringelse af den løn, som au pair-personen får under sin ferie, da feriepenge ifølge forslaget kun skal beregnes på grundlag af lommepege og kost i modsætning til gældende administrativ praksis, hvor feriepenge tillige skal beregnes af værdien af logi. FOA og LO finder en sådan forringelse urimelig, da værdien af logi udgør en væsentlig del af au pair-personens indtægt.

FOA mener i øvrigt, at manglende afholdelse af ferie og manglende udbetaling af feriepenge har medført væsentlige problemer for au pair-personer, og FOA finder det derfor meget positivt, at reglerne forbedres.

Kommentar: Efter gældende administrativ praksis har au pair-personer været berettiget til løn under ferien samt værdien af kost og logi.

Ved ændring af feriereglerne for au pair-personer skabes der nu overensstemmelse med ferielovens almindelige regler, hvorefter løn under ferie defineres som den sædvanlige og fast påregnelige løn på ferietidspunktet, hvortil lægges værdien af eventuelle personalegoder, som lønmodtageren ikke råder over under ferien.

Efter forslaget får au pair-personer under ferie ret til de lommepege, som au pair-personen normalvis får af værtsfamilien og hertil skal lægges værdien af kost i den periode, hvor ferien holdes. Værdien af logi indgår derimod ikke i lønnen under ferien, da au pair-personen fortsat kan råde over logiet i ferieperioden.

Det vil blive præciseret i bemærkningerne til lovforslaget, at au pair-personers ret til løn under ferie fremover følger ferielovens almindelige regler om løn under ferie. Der henvises til lovforslagets afsnit 3.3.2.

4. Udvidelse af reglen om karensregistrering af værtpersoner

FOA hilser det velkomment, at det foreslås, at værtsfamilier kan komme i karantæne for flere forhold, og at dette lovfæstes. FOA bemærker dog, at næsten ingen værtsfamilier i praksis får karantæne. FOA finder det positivt, at listen over de forhold, som kan give en værtsfamilie karantæne udvides. FOA mener således, at det er godt, at værtsfamilier kan komme i karantæne for ikke at betale flybilletter eller tegne de obligatoriske forsikringer.

FOA foreslår, at en værtsfamilie også får karantæne, hvis værtsfamilien ikke anmelder forsikringshændelser. FOA oplyser i den forbindelse at have haft sager, hvor værtsfamilier har haft forsikringer, men hvor sagen ikke er blevet anmeldt til den relevante forsikring, hvorfor au pair-personen derfor ikke i praksis har været sikret erstatning, selv om tegning af forsikring allerede i dag er obligatorisk for værtsfamilien. FOA foreslår som et alternativ til karantæne, at værtsfamilierne idømmes bøde for manglende anmeldelse. FOA bemærker i den forbindelse, at det vil være i lighed med de regler, som kan benyttes, hvis en arbejdsgiver, læge eller tandlæge underlader at anmelde en arbejdsskade, jf. Arbejdsskadelovens § 82 stk. 3.

FOA bemærker i forhold til effekten af karantæne regler og karensregisteret, at Udlændingesservice i 2010 oplyste, at kun én familie var karensregistreret. Det er ikke

FOA's indtryk, at dette har ændret sig væsentligt siden. FOA har erfaringer med, at der er langt flere tilfælde, hvor der allerede ud fra de gældende regler burde gives karantæne. FOA finder at dette synspunkt understøttes af SFI's undersøgelse af au pair-ordningen fra 2013.

Kommentar: Det fremgår af udlændingelovens § 21 a, hvornår en værtsperson karensregistreres. Med aftalen om en bedre au pair-ordning udvides § 21 a's anvendelsesområde. Med aftalen gøres det samtidig mere gennemsigtigt, hvornår karensafgørelsen indtræder. Det fremgår således bl.a. af aftalen, at det fremadrettet vil være et krav, at au pair-personens lommepengebeløb indbetales på en dansk bankkonto.

Det bemærkes, at Arbejdsskadestyrelsen fra 1. juli 2012 har haft hjemmel til at udstede administrative bøder i visse situationer. Det gælder for eksempel værtsfamilier, som ikke tegner den lovpligtige arbejdsskadeforsikring, eller som ikke overholder deres pligt til at anmelde arbejdsulykker.

FOA mener, at den administrative praksis omkring karensregisteret bør overvejes og præciseres, således at au pair-personer fremover bliver bedre beskyttet, og en værtsfamilie ikke gentagne gange kan overtræde reglerne.

LO henviser til FOA's bemærkninger for så vidt angår karantæne og karensbestemmelser.

Kommentar: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering træffer afgørelse om karensregistrering, når en au pair-person har udført pligter hos værtsfamilien i mere end det tidsmæssige maksimum for au pair-personens opholdstilladelse, når au pair-personen ikke modtager tilstrækkelige lommepenge, eller når au pair-personen ikke har fået stillet et separat værelse til rådighed. Med aftalen om en bedre au pair-ordning udvides karensgrundene til også at omfatte, når værtsfamilien ikke har betalt for au pair-personens ind- og hjemrejsebillet, og når værtsfamilien ikke har tegnet de nødvendige forsikringer.

Karensen indtræder, når Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings undersøgelse med sikkerhed viser, at der har fundet misbrug af au pair-ordningen sted i form af et af de oplyste forhold.

Indvanderrådgivningen opfordrer til, at der indføres en regel om, at værtsfamilien skal betale hjemrejse og dens omkostninger, uanset hvad årsagen er til ophør af en au pair aftale. Indvanderrådgivningen henviser til, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, der administrerer au pair-tilladelser, har skabt en praksis, hvor en opsagt au pair-person, der søger efter en ny værtsfamilie ikke gives medhold i, at værtsfamilien fortsat skal betale hjemrejsen, hvis au pair-personen ikke kan finde en ny værtsfamilie.

Kommentar: Efter den nuværende administrative praksis beror det på en konkret og individuel vurdering, hvornår værtsfamiliens pligt til at betale en hjemrejsebillet ophører. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering vejleder au pair-personer og værtsfamilier til at tage stilling til dette i forbindelse med, at au pair-forholdet ophører. I styrelsens vurdering indgår bl.a. oplysning om årsagen til, at au pair-opholdet ophører, hvor lang tid der er gået siden au pair-forholdet ophørte, og

hvad au pair-personen har tilkendegivet i forbindelse med ophøret. I praksis overtager en eventuel ny værtsfamilie forpligtelsen til at betale hjemrejsebilletten, når der underskrives en au pair-kontrakt med den nye familie.

Som det fremgår af lovforslagets afsnit 3.4.2., vil de nærmere betingelser for betaling af ind- og hjemrejsebillet, herunder om frister for betaling og krav til skriftlighed, blive fastsat i bekendtgørelse. Bekendtgørelsen vil, hvis lovforslaget vedtages, træde i kraft den 1. juli 2015 samtidig med lovforslaget. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering vil dog fortsat skulle foretage en konkret og individuel vurdering i hver enkelt sag.

5. Klare rammer for au pair-personer, der venter barn, og au pair-personer, der stifter familie

FOA og LO mener, at det er positivt, at en au pair-person, der er gravid – og som får sin opholdstilladelse inddraget – ikke vil få fastsat en udrejsefrist i perioden fra 2 måneder før forventet termin til 2 måneder efter fødslen. FOA og LO så dog gerne en yderligere beskyttelse af gravide au pair-personer således, at en kontrakt mellem au pair-person og værtsfamilie ikke kan opsiges alene pga. graviditet, da den mest sandsynlige konsekvens af en sådan opsigelse vil være en inddragelse af au pair-personens opholdstilladelse.

Institut for Menneskerettigheder finder, at en au pair-person, som påtænker at stifte familie eller har stiftet familie, også har behov for informationer om sine rettigheder med hensyn til bolig og underhold i perioden mellem fødsel og udrejse. Derudover finder instituttet det uklart, hvorvidt en oplysning om graviditet fra au pair-personen giver værtsfamilien grundlag for at opsiges kontrakten straks eller med frist. Hvis det er tilfældet, mener instituttet, at den pågældende ligeledes kan have behov for adgang til informationer om sine rettigheder fra ophøret af kontrakten frem til fødselstidspunktet. Institut for Menneskerettigheder anbefaler derfor – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at der sikres adgang til informationer til au pair-personer, som har stiftet familie, om rettigheder med hensyn til bolig og underhold i perioden fra ophøret af kontrakten frem til fødselstidspunktet.

Kommentar: Både au pair-person og værtsfamilie har på ethvert tidspunkt ret til at opsiges en indgået au pair-aftale i henhold til gældende opsigelsesvarsel. Det indgår i aftalen om en bedre au pair-ordning, at opsigelsesvarslet for værtsfamilier hæves fra 14 dage til 1 måned. Hvis en au pair-person f.eks. bliver gravid, og værtsfamilien af denne grund ønsker at ophæve au pair-aftalen, vil dette således fremadrettet kunne ske med 1 måneds varsel.

Det fremgår i øvrigt af aftalen, at det er vigtigt, at den enkelte au pair-person, der føder under opholdet her i landet, er bekendt med sine rettigheder og pligter, og at au pair-personer, der skal føde under opholdet, derfor fremadrettet vil modtage et særskilt vejledningsmateriale, ligesom de vil blive tilbudt en individuel rådgivende vejledningssamtale i forhold til den enkeltes konkrete situation hos en relevant aktør eller myndighed.

Institut for Menneskerettigheder bemærker, at opholdstilladelsen i henhold til udkastets § 9 j, stk. 5, betinges af, at udlændingen ikke har stiftet familie, hvilket betyder, at en au pair-person, som i Danmark stifter familie eller bliver gift, kan få

inddraget sin opholdstilladelse. Institutet finder det imidlertid uklart, hvorfor au pair-personer, der tidligere har været gift eller levet i registreret partnerskab, men nu er fraskilt, ikke kan få eller bevare en opholdstilladelse som au pair. Institut for Menneskerettigheder anbefaler derfor – med henblik på en afklaring i forhold til menneskeretten – at der redegøres nærmere for, hvorfor en au-pair person, der tidligere har været gift eller levet i registreret partnerskab, men nu er fraskilt, ikke kan få eller bevare opholdstilladelse som au pair.

Kommentar: Et au pair-ophold er uforeneligt med, at au pair-personen selv har stiftet familie. En au pair-person anses som udgangspunkt for at have stiftet familie, hvis au pair-personen er gift, lever i registreret partnerskab, tidligere har været gift eller levet i registreret partnerskab, lever i fast samlivsforhold eller har børn.

6. Ligestillingsmæssige bemærkninger

Institut for Menneskerettigheder bemærker, at den foreslåede § 19, stk. 1, nr. 14, indebærer, at opholdstilladelsen kan inddrages, når lovens betingelser vedrørende au pair-personens familiemæssige status ikke er overholdt. Institutet bemærker, at udkastet tilsigter at skabe lovmæssig gennemsigtighed for udlændinge, som overvejer et au pair-ophold i Danmark, eller allerede er i et sådant ophold og påtænker at stifte familie, herunder at blive forældre. Endvidere bemærker instituttet, at formålet blandt andet er, at en au pair-person, som bliver forælder under et au pair-ophold, skal kende sine rettigheder. Med forslaget præciseres det blandt andet, at opholdstilladelse er betinget af, at udlændingen ikke på ansøgningstidspunktet venter barn. I afsnit 3.5.3 om ligestillingsmæssige overvejelser præciseres det, at ligestillingslovens forbud mod direkte diskrimination herved fraviges, hvortil instituttet ingen bemærkninger har.

7. Forhold til menneskeretten og EU-retten

Institut for Menneskerettigheder fremhæver, at en afgørelse om afslag på og inddragelse af en opholdstilladelse under visse omstændigheder kan udgøre et indgreb i den pågældendes menneskerettigheder. Derudover gør instituttet opmærksom på, at der afhængigt af sagen kan være EU-retlige problemstillinger, eksempelvis hvis au pair-personen føder et barn, som på grund af den anden forælder får dansk statsborgerskab ved fødslen, jf. Zombrano-sagen (dom af 8.3.2011, sag C-34/09). Institutet fremhæver, at Danmarks menneskeretlige forpligtelser også gør sig gældende i forhold til au pair-personer, mens de opholder sig i Danmark. Da udkastet imidlertid ikke indeholder en beskrivelse af forholdet til menneskeretten og EU-retten anbefaler instituttet – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at forholdet til menneskeretten og EU-retten beskrives i lovforslaget.

Kommentar: Lovforslaget er i afsnit 3.6.4. uddybet med et afsnit om Danmarks internationale forpligtelser efter Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og i afsnit 8 uddybet med lovforslagets forhold til EU-retten.

8. Øvrige bemærkninger

8.1 Aldersgrænse

Børnerådet kan særligt tilslutte sig, at aldersgrænsen for au pair-personer hæves fra 17 år i dag til 18 år for at sikre, at personerne er myndige, når de søger opholdstilladelse. Dermed mener Børnerådet, at det i alle sammenhænge vil være lettere for

au pair-personer at hævde deres rettigheder her i landet. Det undrer dog rådet, at denne aldersgrænse ikke fremgår af selve forslaget, men alene af bemærkningernes pkt. 1. Børnerådet foreslår derfor, at dette forhold af hensyn til forståeligheden af lovforslaget indskrives i teksten.

Danske Advokater gør opmærksom på, at alderskravet på 18 år hverken fremgår af lovforslaget eller den nuværende udlændingelov.

Kommentar: Det er i lovforslagets afsnit 2 præciseret, at dele af aftalen vil blive udmøntet i bekendtgørelse, og at det bl.a. drejer sig om forslaget om at hæve aldersgrænsen for au pair-personer. Bekendtgørelsen vil, hvis lovforslaget vedtages, træde i kraft den 1. juli 2015 samtidig med lovforslaget.

8.2 Au pair-opholdets status

Institut for Menneskerettigheder bemærker overordnet set, at au pair-ordningen er baseret på uklare rammer om relationen mellem au pair-personen og værtsfamilien, hvilket skaber en risiko for en ulige relation mellem parterne. Institutet bemærker, at au pair-ordningen oprindeligt er konstrueret med vægt på kulturel udveksling knyttet til en konkret værtsfamilie og at au pair-personens opholdstilladelse således er knyttet til en konkret værtsfamilie. Institut for Menneskerettigheder understreger, at det fremgår af en række rapporter fra blandt andet SFI (Den danske au pair-ordning 13:02), FOA (Au pair i Danmark – Billig arbejdskraft eller kulturel udveksling) og Center mod Menneskehandel (Au pair og menneskehandlet? - Rekruttering, ophold i Danmark og drømme om fremtiden), at parterne i ordningen i dag primært er interesserede i henholdsvis at opnå en indtjening og at få udført arbejdsopgaver i hjemmet. I den forbindelse bemærker instituttet, at au pair-personen imidlertid ikke har en arbejdstilladelse og kun er omfattet af dele af den lovgivning, der gælder for arbejdstagere. Institut for Menneskerettigheder finder, at der er behov for fortsat afklaring af, i hvilket omfang au pair-ordningen drejer sig om kulturudveksling eller reelt har karakter af arbejde.

Indvanderrådgivningen er af den opfattelse, at au pair-området kan betragtes som social dumping både på arbejdsmiljø og aflønning. Indvanderrådgivningen påpeger derfor, at au pair-området sagtens kan trænge til større forbedringer med at sikre betydeligt bedre løn og ansættelsesforhold, at arbejdsforholdene bliver lagt ind under arbejdsmiljøkontrol, at der straks ved ankomst skal være en dags introduktion, som værtsfamilien skal betale om rettigheder i Danmark og værtsfamiliernes forpligtelser.

FOA og LO anfører, at der trods forbedringer fortsat er tale om dårligere vilkår, end der gives andre lønmodtagere på det danske arbejdsmarked. LO mener, at det er problematisk, at beskyttelsen af gravide og barslende au pair-personer ikke svarer til den beskyttelse, som lønmodtagere har på det øvrige arbejdsmarked. FOA foreslår, at der gives karantæne til værtsfamilien, hvis der forekommer arbejdsmiljøovertrædelser. I forhold til arbejdsmiljøovertrædelser, er det sådan i dag, at Arbejdstilsynet ikke skal føre tilsyn med arbejde, der foregår i arbejdsgiverens private husholdning, jf. arbejdsmiljølovens § 2 stk. 2, med henvisning til § 59. FOA mener derfor, at au pair-personer er meget dårligt beskyttet på området og at en karensbestemmelse skal være med til at understrege værtsfamiliens ansvar.

Kommentar: Formålet med et au pair-ophold er kulturel udveksling. Praksis for meddelelse af opholdstilladelse som au pair tager udgangspunkt i Europarådets overenskomst af 24. november 1969 (au pair-overenskomsten). Au pair-overenskomsten fastslår bl.a., at et au pair-ophold består i en midlertidig modtagelse inden for en familie til gengæld for visse tjenesteydelser af unge udlændinge, der er kommet for at forbedre deres sproglige og eventuelt tillige deres faglige kundskaber og udvide deres kulturelle horisont gennem opnåelse af et bedre kendskab til opholdslandet. Det er derfor en forudsætning for at meddele opholdstilladelse med henblik på au pair-ophold, at au pair-personen må antages at ville få et tilfredsstillende sprogligt, fagligt og kulturelt udbytte af opholdet.

Danske Advokater gør i relation til bemærkningerne i lovforslagets afsnit 3.5.3.1, hvoraf det fremgår, at au pair-personer ikke betragtes som lønmodtagere i ligebehandlingslovens forstand, opmærksom på, at bemærkningerne ikke er i overensstemmelse med en udtalelse fra beskæftigelsesministeren fra 2009. Danske Advokater bemærker således, at beskæftigelsesministeren, i sit bidrag til besvarelsen af udvalgsspørgsmål nr. 41 stillet af Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik til ministeren for flygtninge, indvandrere og integration den 22. oktober 2009 efter ønske fra folketingsmedlem Thomas Jensen (S), udtalte, at ”en au pair-person er en ansat i ligebehandlingslovens forstand”. Danske Advokater anbefaler derfor, at der tages stilling til disse modstridende synspunkter, og at denne stillingstagen fremgår af lovforslaget.

Kommentar: Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at au pair-personer ikke betragtes som lønmodtagere i ligebehandlingslovens forstand, hvorfor ligebehandlingsloven ikke finder anvendelse for denne gruppe.

Lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse mv. er overvejende en arbejdsretlig lov, dvs., at den handler om udøvelse af arbejdsgiveres ledelsesret (ved ansættelse, forfremmelse, afskedigelse mv.) samt om indgåelse af kollektive overenskomster og individuelle ansættelsesaftaler. Loven regulerer således primært forholdet mellem arbejdsgivere og lønmodtagere.

Formålet med et au pair-ophold er kulturel udveksling. I et au pair-forhold er au pair-personen ikke ansat af værtsfamilien, men deltager i værtsfamiliens dagligdag og familieliv. Au pair-personen får ikke løn, men lommepenge samt kost og logi. En au pair-person har heller ikke arbejdstilladelse i Danmark, men alene opholdstilladelse.

Det er Beskæftigelsesministeriets samlede vurdering, at au pair-personer ikke kan anses for at være lønmodtagere i ligebehandlingslovens forstand.

Beskæftigelsesministeriet skal på den baggrund beklage, at ministeriet i 2009 bidrog til en folketingsbesvarelse, som gav udtryk for, at au-pair-personer er omfattet af ligebehandlingsloven. Svaret er ikke i overensstemmelse med ministeriets fortolkning af ligebehandlingsloven, og denne fejl berigtiges nu overfor udvalget med dette høringsnotat.

8.3. Kontrol og tilsyn

FOA mener bl.a., at det kan overvejes, om omfanget af tilsynet med værtsfamilier er tilstrækkeligt og om den nuværende fremgangsmåde er den rigtige. Generelt

mener FOA, at tilsynspligten bør styrkes både ud fra indberetninger til styrelsen og i forhold til styrelsens generelle kontrolindsats på au pair-området.

FOA foreslår, at politiet får indberetningspligt til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, når politiet modtager anmeldelser eller på anden måde er involveret i au pair-sager. Dette skal også ses i sammenhæng med den allerede eksisterende bestemmelse om, at værtsfamilier gives karantæne i tilfælde af vold m.v. FOA mener, at flere sager henlægges, ikke fordi de er grundløse eller på anden måde uden indhold, men fordi au pair-personen ikke længere har ophold i landet. FOA mener, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering som opfølgning på politiets indberetning bør have undersøgelsespligt af det konkrete tilfælde og forøget pligt til at føre tilsyn med værtsfamilien, hvis denne indgår en ny au pair-kontrakt. FOA mener endvidere, at styrelsen ligeledes bør have forøget pligt til at føre tilsyn, hvis andre parter har indberettet en værtsfamilie, og værtsfamilien indgår en ny au pair-kontrakt.

Kommentar: Det indgår ikke i aftalen om en bedre au pair-ordning, at sanktionsmulighederne over for værtsfamilierne skal udvides ud over, hvad udvidelsen af karrensregistreringen indebærer, ligesom aftalen ikke indebærer forslag om yderligere kontroller.

Kontrollen af au pair-personer og værtpersoner indgår i Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings almindelige kontrolarbejde. Fra 2015 vil kontrollen primært ske ved registersamkøring med CPR, BBR og indkomstregistret. Det indebærer bl.a., at det vil blive muligt systematisk at kontrollere, om værtsfamilien har en bolig, som er stor nok til, at au pair-personen kan have sit eget værelse.

8.4 Bedre information

Institut for Menneskerettigheder finder, at der i forbindelse med den fortsatte ud-møntning af ”Aftale om en bedre au pair-ordning” bør overvejes initiativer, som imødekommer problemerne vedrørende den uklare regulering af au pair-ordningen og den udsatte position, som au pair-personer risikerer at befinde sig i. Institut for Menneskerettigheder foreslår, at dette eksempelvis kan ske gennem udarbejdelse af en vejledning om au pair-personers retsstilling under deres ophold i Danmark, som ligeledes indeholder informationer om adgangen til tilbud, som yder juridisk rådgivning, såfremt den pågældende oplever behov herfor. Endvidere mener Institut for Menneskerettigheder, at der på baggrund af den enkelte kontrakt bør udarbejdes et overskueligt dokument, som sammenfatter de væsentlige konkrete vilkår for au pair-personens ydelser hos værtsfamilien.

Kommentar: Det fremgår af aftalen om en bedre au pair-ordning, at den nuværende information på området skal forstærkes overfor både værtsfamilier og au pair-personer med henblik på at styrke regelefterlevelsen.

Det fremgår endvidere af aftalen, at alle au pair-personer fremover vil få udleveret en informationspjece sammen med opholdstilladelsen, og at vejledningsbrevet, der allerede i dag sendes til værtsfamilierne i forbindelse med udstedelse af opholdstilladelse, vil blive opdateret og udbygget.

Ligeledes fremgår det af aftalen, at der fremadrettet endvidere vil blive udsendt et opfølgingsbrev til både værtsfamilien og au pair-personen cirka tre måneder efter au pair-personens start hos familien.

Herudover indgår det i aftalen, at det skema som værtfamilierne i dag skal udfylde som en del af ansøgningskemaet skal udvides, så familien fremadrettet skal angive, i hvilke tidsrum au pair-personen skal udføre huslige opgaver for værtsfamilien.